

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ ΤΟΥ ΚΑΥΣΟΚΑΛΥΒΙΤΗ

Παιδικά χρόνια

Ο μακαριστός Γέροντας Πορφύριος γεννήθηκε στις **7 Φεβρουαρίου 1906** στο χωριό **Άγιος Ιωάννης Καρυστίας Ευβοίας**, που είναι κοντά στο Αλιβέρι. Οι γονείς του ήσαν πτωχοί, αλλ' ευσεβείς γεωργοί. Ο πατέρας του ονομαζόταν Λεωνίδας Μπαϊρακτάρης και η μητέρα του Ελένη, το γένος Αντωνίου Λάμπρου. Ο πατέρας του είχε κλήση μοναχική, αλλά τελικά δεν έγινε μοναχός. Υπήρξε, όμως, ψάλτης στο χωριό του και δίδαξε στο Γέροντα την παράκληση της Παναγίας και ό,τι άλλο μπορούσε από την αγία πίστη μας.

Ο Γέροντας Πορφύριος κατά τη βάπτισή του πήρε το όνομα **Ευάγγελος**, ήταν δε το τέταρτο από τα πέντε παιδιά των γονέων του. Η φτώχεια ανάγκασε τον πατέρα του Γέροντα να ξενιτευτεί και να πάει να δουλέψει στην κατασκευή της διώρυγας του Παναμά.

Φοίτησε στο σχολείο του χωριού του μόνο για δύο χρόνια. Από οκτώ χρονών εργαζόταν. Έπιασε δουλειά στο ανθρακωρυχείο της περιοχής του και στη συνέχεια σε παντοπωλείο στη Χαλκίδα και στον Πειραιά.

Ο Γέροντας ως παιδί είχε έντονα πρόωρη ανάπτυξη. Όπως διηγήθηκε ο ίδιος, από οκτώ χρονών ξυριζότανε. Από την παιδική ηλικία ήταν σοβαρός, εργατικώτατος, επιμελής και έδειχνε πολύ μεγαλύτερος από τα χρόνια του.

Η μοναχική κλήσις

Διαβάζοντας το βίο του Αγίου Ιωάννου του Καλυβίτη συλλαβιστά, εκεί που έβοσκε τα πρόβατα, αλλά και όταν δούλευε στο παντοπωλείο, αισθάνθηκε τον πόθο να τον μιμηθεί. Αρκετές φορές ξεκίνησε για το Άγιον Όρος, αλλά για διάφορους λόγους γύριζε πίσω. Τελικά, **μεταξύ δώδεκα και δεκατεσσάρων ετών**, ξεκίνησε με σταθερή απόφαση να φθάσει. Και ο Κύριος ευλόγησε την απόφασή του και έφθασε.

Ο προνοητής των πάντων και κυβερνήτης της ζωής μας Κύριος έφερε έτσι τα πράγματα, ώστε να συναντήσει μέσα στο καράβι, που πήγαινε από τη Θεσσαλονίκη στο Άγιον Όρος, το μέλλοντα Γέροντά του, τον ιερομόναχο και πνευματικό Παντελεήμονα. Αυτός τον ανέλαβε υπό την προστασία του μέσα από το καράβι, τον παρουσίασε ως ανεψιό του και τον έμπασε στο Άγιον Όρος, παρόλον που δεν επιτρεπόταν τότε η είσοδος στα παιδιά

Η μοναχική ζωή

Ο Γέροντάς του, ο παπα-Παντελεήμονας, τον οδήγησε στα Καυσοκαλύβια, στην καλύβη του Αγίου Γεωργίου, στην

οποία ασκήτευε μαζί με τον ομομήτριο αδελφό του παπα-Ιωαννίκιο.

Έτσι ο Γέροντας Πορφύριος απέκτησε **ταυτόχρονα δύο Γεροντάδες** και έκανε και στους δύο άκρα, αδιάκριτη και χαρούμενη υπακοή. Επιδόθηκε με ζήλο στην εκούσια άσκηση και το παράπονό του ήταν ότι οι Γέροντές του δεν του απαιτούσαν ακόμη μεγαλύτερη. Δεν γνωρίζουμε ακόμη επακριβώς τα ασκητικά παλαιίσματά του, γιατί δεν μιλούσε γι' αυτά. Από τα λίγα, που ανέφερε σπανίως σε ελάχιστα πνευματικά του παιδιά, συμπεραίνουμε ότι η **άσκησή του ήταν συνεχής, εντατική, χαρούμενη και σκληρή**. Ξυπόλυτος στα χιόνια και στα κακοτράχαλα μονοπάτια. Με λίγο ύπνο στο πάτωμα, με μια κουβέρτα και με ανοιχτό το παράθυρο, ακόμη κι όταν χιόνιζε. Με πολλές μετάνοιες, με γυμνό το σώμα από τη μέση και πάνω για να μην τον ενοχλεί η νύστα. Με εργασία την ξυλογλυπτική και στο ύπαιθρο, για ξύλα, για σαλιγκάρια, για κουβάλημα χώματος στην πλάτη από μεγάλες αποστάσεις, προκειμένου να δημιουργηθεί μικρός κήπος στα βραχώδη μέρη της καλύβης του Αγίου Γεωργίου. Και ταυτόχρονα εντονότατη συγκέντρωση της προσοχής στα αναγνώσματα και τα τροπάρια των ιερών ακολουθιών και αποστήθισή τους. Επί πλέον αποστήθιση των ιερών Ευαγγελίων κατά τη διάρκεια του εργοχείρου και συνεχής επανάληψή τους, ώστε στο μυαλό να μη μπορεί να μπει αργός λόγος ή μη καλός λογισμός. Ήταν, κατά το χαρακτηρισμό, που ο ίδιος έδωσε στη ζωή του εκείνα τα χρόνια "αεικίνητος".

Αλλά το βασικό, το κύριο γνώρισμα της άσκησής του, δεν ήταν τα σωματικά παλαιίσματα. Ήταν η πλήρης υποταγή στο Γέροντά του, η απόλυτη εξάρτησή του από αυτόν, η ολοκληρωτική εξαφάνιση του θελήματός του μέσα στο θέλημα εκείνου, **η γεμάτη αγάπη, εμπιστοσύνη και θαυμασμό αφοσίωσή του στο Γέροντά του**, η ταύτισή του με εκείνον, η οποία τον έκανε δεκτικό της διοχέτευσης των βιωμάτων του στη δική του ζωή. Αυτό είναι το μυστικό, αυτό είναι το κλειδί, αυτό είναι το ουσιώδες και κύριο.

Δεν γνωρίζουμε πότε ακριβώς, αλλά φαίνεται ότι σύντομα μετά την εγκαταβίωσή του στο Άγιον Όρος, **εκάρη μοναχός** και ονομάστηκε **Νικήτας**.

Σ' αυτόν το γεμάτο φλόγα νέο μοναχό, που τάδωσε όλα για την αγάπη του Χριστού και που δεν υπολόγισε ποτέ κόπους και αγώνες, δεν είναι παράδοξο ότι αναπαύθηκε αισθητά η θεία Χάρις. Ήταν ξημερώματα, ο κεντρικός ναός των Καυσοκαλυβίων, το Κυριακό, ήταν ακόμη κλειστός. Ο μοναχός Νικήτας, όμως, περίμενε σε μια γωνιά του προνάρθηκα να κτυπήσουν οι καμπάνες και ν' ανοίξει η εκκλησία.

Δεύτερος μπήκε στον προνάρθηκα ο γερο-Δημάς, πρώην Ρώσος αξιωματικός, ενενηκοντούτης, ασκητής, κρυφός άγιος και, αφού βεβαιώθηκε ότι δεν ήταν άλλος εκεί (δεν είδε το μοναχό Νικήτα που ήταν απόμερα), άρχισε να κάνει στρωτές μετάνοιες και να προσεύχεται μπροστά στην κλειστή πόρτα του ναού. **Η θεία Χάρις** ξεχείλισε από τον όσιο γερο-Δημά και **έλουσε και κατεκάλυψε τον έτοιμο να τη δεχθεί νεαρό Νικήτα**. Τα αισθήματά του δεν περιγράφονται. Γεγονός είναι ότι μετά τη θεία Λειτουργία και τη θεία Κοινωνία του ο νεαρός μοναχός Νικήτας αισθανόταν τέτοια αισθήματα, ώστε, πηγαίνοντας για το καλύβι του, σταμάτησε, άνοιξε τα χέρια του τεντωμένα και φώναζε δυνατά "Δόξα Σοι, ο Θεός. Δόξα Σοι, ο Θεός. Δόξα Σοι, ο Θεός".

Την επίσκεψη της Χάριτος ακολούθησε μια **ριζική αλλαγή των ψυχσωματικών ιδιοτήτων** του νεαρού μοναχού Νικήτα. Ήταν η **αλλοίωσις**, η εκ της δεξιάς του Υψίστου. Ενεδύθη δύναμιν εξ ύψους και απέκτησε χαρίσματα υπερφυσικά.

Πρώτο σημείο ήταν ότι **"διδίκε"** από μεγάλη απόσταση **τους Γέροντές του**, που επέστρεφαν από μακριά. Τους "διδίκε" εκεί που ήσαν, **ενώ ανθρωπίνως δεν ήσαν ορατοί**. Αυτό το εξομολογήθηκε στον παπα-Παντελεήμονα, ο οποίος του σύστησε προσοχή και σιωπή. Συμβουλές, προς τις οποίες συμμορφώθηκε, μέχρις ότου έλαβε άλλη εντολή. Έπειτα ακολούθησαν και άλλα. **Τα αισθητήριά του** ευαισθητοποιήθηκαν σε ανυπέρβλητο βαθμό και οι ανθρώπινες δυνατότητές του αναπτύχθηκαν στο έπακρο.

Άκουε και γνώριζε **τις φωνές των πουλιών και των ζώων**, τόσο ως προς την προέλευση όσο και προς το νόημά τους. Οσφραίνονταν τις **ευωδιές** από μεγάλες αποστάσεις. Αναγνώριζε τα αρώματα και τη σύνθεσή τους. Διέκρινε από πάρα πολύ μακριά τις ευωδιές των λουλουδιών. **"Εβλεπε"**, όταν ύστερα από ταπεινή προσευχή ερχόταν στην κατάλληλη κατάσταση, **στα βάθη της γης και στο χάος του ουρανού, νερά**, πετρώματα, πετρέλαια, ραδιενέργεια, **θαμμένα αρχαία**, κρυμμένους τάφους, ρωγμές στα έγκατα της γης, υπόγειες, **πηγές**, χαμένες εικόνες, **σκηνές που είχαν διαδραματισθεί αιώνες πριν**, προσευχές που είχαν αναπεμφθεί, **πνεύματα** αγαθά και πονηρά, **την ψυχή** την ίδια το κάθε τι. Δοκίμαζε το νερό από το βάθος της γης και μετρούσε τα απρόσιτα. Ρωτούσε τα βράχια και του διηγόντουσαν τα παλαιίσματα των προ αυτού ασκητών. Κύτταζε και **θεράπευε**. Ξύσωνε και **ιάτρευε**. Ηύχετο και εγένοντο. Αλλά ποτέ δεν διανοήθηκε να χρησιμοποιήσει τα χαρίσματα αυτά του Θεού για δικό του όφελος. Ποτέ δεν παρακάλεσε να γίνει καλά από δική του αρρώστια. Ποτέ δεν θέλησε να κερδίσει κάτι από κάποια γνώση που του πρόσφερε η θεία Χάρη.

Η διάρασή του, όσες φορές ενεργούσε, του αποκάλυπτε τα απόκρυφα των ανθρωπίνων διαλογισμών. Μπορούσε με τη χάρη του Θεού να βλέπει το **παρελθόν και το παρόν και το μέλλον ταυτόχρονα**. Επιβεβαίωνε ότι ο Θεός είναι παντογνώστης και παντοδύναμος. Κατόπτευε και ψηλαφούσε την κτίση από τα άκρα του σύμπαντος μέχρι τα βάθη της ανθρώπινης ψυχής και Ιστορίας. Ίσχυε γι' αυτόν το: **"Ο δε πνευματικός ανακρίνει μεν πάντα, αυτός δε υπ' ουδενός ανακρίνεται"** (Α΄ Κορ. ιβ΄ 15).

Η ζωή μέσα στη Χάρη όμως είναι ένα άγνωστο μυστήριο για μας. Και κάθε επιπλέον λέξις θα είναι αυδάδης ενασχόληση με θέματα που αγνοούμε. Αυτά ο Γέροντας τα τόνιζε πάντοτε σε όλους όσοι απέδιδαν τις ικανότητές του

σε άλλα αίτια εκτός από τη Χάρη του Θεού. Έλεγε επιγραμματικά και ξανάλεγε: "**Δεν είναι επιστήμη, δεν είναι τέχνη, είναι ΧΑΡΙΣ**".

Ο μοναχός Νικήτας ποτέ δεν σκέφθηκε να αφήσει το Άγιον Όρος και να γυρίσει στον κόσμο. **Ο πύρινος θεός έρωτάς του προς το Σωτήρα Χριστό μας** τον έσπρωχνε να επιθυμεί και να ονειρεύεται να βρεθεί στην απόλυτη έρημο, μόνος με μόνον τον άκρον των εφετών, τον γλυκύτατο Ιησού.

Όμως, μια **βαρεία πλευρίτιδα**, που άρπαξε μαζεύοντας σαλιγκάρια στα απόκρημνα βράχια, η οποία τον βρήκε καταεξαντλημένο από τη συνεχή υπεράνθρωπη άσκηση, ανάγκασε τους Γεροντάδες του να του δώσουν εντολή να εγκατασταθεί σ' ένα μοναστήρι στον κόσμο, για να γίνει καλά. Υπάκουσε και γύρισε, αλλά, μόλις συνήλθε, επέστρεψε στην καλύβη της μετανοίας του. Ξαναρώστηκε όμως, και έτσι οι Γέροντές του με μεγάλη θλίψη τον ξανάστειλαν στον κόσμο οριστικά.

Έτσι τον βρίσκουμε να μονάζει στα δεκαεννέα του χρόνια στη **Μονή Λευκών του Αγίου Χαραλάμπους**, κοντά στη γενέτειρά του. Συνέχισε κι εδώ την αγιορείτικη τακτική του, "τα ψαλτήρια του" και τα όμοια, μόνο που αναγκαστικά περιορίσε τη νηστεία του μέχρις ότου αποκατασταθεί η υγεία του.

Χειροτονείται ιερέας

Στο μοναστήρι αυτό τον βρήκε, όταν έμενε για λίγο εκεί ως φιλοξενούμενος επισκέπτης, ο Αρχιεπίσκοπος Σιναίου Πορφύριος ο Γ'. Από τη συζήτηση μαζί του διέκρινε την αρετή του και τα θεία χαρίσματά του και τόσο εντυπωσιάστηκε, ώστε στις 26 Ιουλίου του 1927, εορτή της Αγίας Παρασκευής, τον χειροτόνησε **διάκονο** και την επομένη, εορτή του Αγίου Παντελεήμονος, τον προεχείρισε **πρεσβύτερο**, ως σιναΐτη και τον ονόμασε Πορφύριο. Οι χειροτονίες έγιναν στο παρεκκλήσιο του εν Κύμη επισκοπείου της Ιεράς Μητροπόλεως Καρυστίας, συμπροσευχομένου και του τότε Μητροπολίτου αυτής κυρού Παντελεήμονος Φωστήρη. Ήταν τότε ο Γέροντας εικοσιενός μόνο ετών.

Πνευματικός

Στη συνέχεια ο τότε επichώριος Μητροπολίτης Καρυστίας Παντελεήμων του ανέθεσε, με την κεκανονισμένη ενταλήτρια επιστολή, έργο πνευματικού. "Δεικνύς το ανθρώπινον" ο Γέροντας και "φιλοπόνως" εργαζόμενος το δοθέν σ' αυτόν νέο τάλαντον μελέτησε το *Εξομολογητάριον*. Αλλ' όταν εδοκίμασε να εφαρμόσει κατά γράμμα τα αναγραφόμενα σ' αυτό επιτίμια, διαπίστωσε ότι χρειαζόταν εξατομικευμένη μεταχείριση των πιστών και πολύ προβληματίστηκε. Αλλά βρήκε στον Άγιο Βασίλειο τη λύση, που συμβουλεύει: "Πάντα δε ταύτα γράφομεν, ώστε τους καρπούς δοκιμάζεσθαι της μετανοίας. Ου γαρ πάντως τω χρόνω κρίνομεν ταύτα, αλλά τω τρόπω της μετανοίας προσέχομεν" (Επιστ., 217, αρ. 84). Και αποστήθισε τη συμβουλή και την εφάρμοσε. Μέχρι τα βαθειά του γεράματα την υπενθύμιζε στους νεώτερους πνευματικούς.

Έτσι ωριμασμένος ο νεαρός ιερομόναχος Πορφύριος άσκησε ευδοκίμως, με τη χάρη του Θεού, το έργο του πνευματικού στην Εύβοια **μέχρι το 1940**. Αναδεχόταν καθημερινώς τις εξομολογήσεις πλήθους πιστών, πολλές μάλιστα φορές για πολλές αδιάκοπες ώρες. Γιατί η φήμη του ως πνευματικού, γνώστου της ψυχής και ασφαλούς οδηγού, πολύ σύντομα διαδόθηκε στα περίχωρα και πολύς κόσμος συνέρεε στο εξομολογητήριό του στην Ιερά Μονή Λευκών, κοντά στο Αυλωνάρι της Ευβοίας, ώστε μερικές φορές να περνά όλη την ημέρα και τη νύχτα χωρίς διακοπή και χωρίς ανάπαυση, στην εκπλήρωση του ιερού αυτού έργου και Μυστηρίου. Τους προσερχομένους βοηθούσε και με το διορατικό του χάρισμα, με το οποίο τους οδηγούσε στην αυτογνωσία, την ειλικρινή εξομολόγηση και την εν Χριστώ ζωή. Με το ίδιο χάρισμα αποκάλυπτε και πολλές πλεκτάνες του πονηρού και έσωζε ψυχές από τα δίκτυά του και τις μεθοδείες του.

Αρχιμανδρίτης

Το 1938 του απονεμήθηκε, και πάλι από το Μητροπολίτη Καρυστίας, το οφίκιο του αρχιμανδρίτη: "προς βράβευσιν των υπηρεσιών σου, ας υπέρ της Εκκλησίας προσήνεγκας μέχρι σήμερον ως Πνευματικός Πατήρ και δια τας χρηστάς ελπίδας, ας τρέφει εις σε η Αγία ημών Εκκλησία", όπως επί λέξει γράφει το υπ' αριθμ. πρωτ. **92/10-2-1938** έγγραφο του εν λόγω Μητροπολίτου, του οποίου, πράγματι, με τη χάρη του Θεού επιβεβαιώθηκαν οι χρηστές ελπίδες.

Εφημέριος στους Τσακαίους Ευβοίας και στη Μονή Αγίου Νικολάου Άνω Βάθειας

Για λίγους μήνες τοποθετήθηκε από τον οικείο Μητροπολίτη ιερέας στο χωριό Τσακαίοι της Εύβοιας, όπου η αγαθή ανάμνηση του περάσμάτος του διατηρείται ακόμη σε μερικούς από τους παλαιότερους. Γύρω στο 1938 τον βρίσκουμε εγκατεστημένο στην εγκαταλελειμμένη και ερειπωμένη (τότε) ιερά Μονή Αγίου Νικολάου Άνω Βάθειας Ευβοίας, που υπάγεται στην ιερά Μητρόπολη Χαλκίδας. Είχε αποχωρήσει από την ιερά Μονή του Αγ. Χαραλάμπους, επειδή μετετράπη σε γυναικεία.

Στην έρημο της Ομοιοίας

Ενώ η λαίλαπα του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου προσήγγιζε την Ελλάδα, ο πανάγαθος Κύριος επιστράτευσε τον πιστό δούλο του Πορφύριο σε νέα υπηρεσία, πλησιέστερη προς το δοκιμαζόμενο λαό του. Από τις **12 Οκτωβρίου 1940** του ανατέθηκαν καθήκοντα προσωρινού εφημέριου στο παρεκκλήσι του Αγίου Γερασίμου της Πολυκλινικής Αθηνών, που βρίσκεται στη γωνία των οδών Σωκράτους και Πειραιώς, δίπλα στην Ομόνοια. Στη θέση αυτή ζήτησε ο ίδιος να διορισθεί, διότι, από μεγάλη και σφοδρή αγάπη προς τον πάσχοντα συνάνθρωπο, ήθελε να βρίσκεται κοντά του στις δυσκολότερες στιγμές της ζωής του, όταν ο πόνος και η νόσος και ο επικείμενος θάνατος απεδείκνυαν άχρηστες όλες τις άλλες ελπίδες, εκτός της ελπίδας του Χριστού.

Για το διορισμό στη θέση αυτή υπήρχε και άλλος ενδιαφερόμενος με μεγάλα τυπικά προσόντα, αλλά ο Κύριος φώτισε το διευθύνοντα στην Πολυκλινική να προτιμήσει τον αγράμματο κατά κόσμον και σοφό κατά Θεόν, ταπεινό, αλλά χαριτωμένο Πορφύριο. Για την εκλογή του αυτή ο επιλέξας έχαιρε αργότερα και διηγείτο έκθαμβος ότι βρήκε αληθινό ιερέα λέγοντας: "Βρήκα παπά τέλειο, όπως τον θέλει ο Χριστός".

Στην Πολυκλινική άσκησε τα καθήκοντα του εφημέριου επί τριάντα συνεχή έτη ως εν ενεργεία εφημέριος και επί τρία εν συνεχεία οικειοθελώς και περιορισμένως κάπως, προς εξυπηρέτηση των αναζητούντων αυτών εκεί πνευματικών του τέκνων. Ασκήθηκε **συνολικά 33 έτη στην έρημο της Ομονοίας**, όπως έλεγε ο ίδιος, αντί της ερήμου του Αγίου Όρους, όπως ποθούσε η ψυχή του. Εδώ, παραλλήλως προς το έργο του εφημέριου, το οποίο ασκούσε με τέλεια ευλάβεια και αφοσίωση, τελώντας με θαυμαστή ιεροπρέπεια της εκκλησιαστικής ακολουθίες, εξομολογώντας, νουθετώντας και θεραπεύοντας τις ψυχικές και πολλάκις και τις σωματικές αρρώστιες των ασθενών, ασκούσε και το έργο του πνευματικού για όλους όσους πήγαιναν σ' αυτόν.

"Τais χρείαις μου και τοις ούσιν μετ' εμού υπηρέτησαν αι χείρες αύται" (Πράξ., κ', 34)

Ο Γέροντας Πορφύριος, ελλείψει τυπικών προσόντων, **ελάμβανε ως εφημέριος της Πολυκλινικής γλισχρότατες αποδοχές**, οι οποίες δεν επαρκούσαν για τη συντήρηση τόσο του εαυτού του, όσον και των γονέων του και μερικών άλλων στενών οικείων του, των οποίων την προστασία είχε αναλάβει. Γι' αυτό αναγκάστηκε να εργασθεί βιοποριστικά και οργάνωσε μαζί τους διαδοχικά **ορνιθοτροφείο** και **πλεκτήριο**. Επιπλέον, από ζήλο για τη μυσταγωγικότερη τέλεση των ιερών ακολουθιών, επιδόθηκε στη σύνθεση αρωμάτων, καταλλήλων για την παρασκευή του χρησιμοποιούμενου στη θεία λατρεία μοσχοθυμιάματος, επιτυγχάνοντας άριστα αποτελέσματα. Μάλιστα, κατά την δεκαπενταετία του 1970 είχε επιτύχει την **πρωτότυπη εφεύρεση**, να ενοποιήσει το καρβουνάκι με το άρωμα του θυμιάματος και να θυμιατίζει μόνο με το ιδιικής του συνθέσεως σιγοκαίον καρβουνάκι, το οποίο απέπνεε πνοή ευωδίας πνευματικής.

Από το 1955 είχε μισθώσει από την ιερά Μονή Πεντέλης το ευρισκόμενο **στην Παλαιά Πεντέλη μονύδριο του Αγίου Νικολάου** με την αγροτική περιοχή του, την οποία καλλιεργούσε συστηματικά και φιλόπονα, θέλοντας να συστήσει εκεί το ησυχαστήριο, που τελικά εγκατέστησε αλλού. Βελτίωσε τις πηγές, κατασκεύασε αρδευτικό δίκτυο, φύτευσε πολλά δένδρα και με σκαπτικό μηχάνημα, το οποίο χειριζόταν ιδιόχειρα, **καλλιεργούσε τη γη**. Όλα δε αυτά παράλληλα προς το νυχθήμερο εφημεριακό και εξομολογητικό του έργο.

Εκτιμούσε ιδιαιτέρως την εργασία και **καμιά ανάπαυση δεν επέτρεπε στον εαυτό του**, γνωρίζοντας από πείρα και όχι από τα βιβλία αυτό, που γράφει ο αββάς Ισαάκ ο Σύρος: "Ο Θεός και οι άγγελοι αυτού εν ανάγκαις χαίρουν, ο δε διάβολος και οι εργάται αυτού εν αναπαύσει".

Αποχωρεί από την Πολυκλινική

Στις **16.3.1970** έλαβε μικρή σύνταξη από το Ταμείο Ασφαλίσεως Κληρικών Ελλάδος, ως συμπληρώσας τριακονταπενταετία και αποχώρησε τυπικά από την υπηρεσία του στην Πολυκλινική.

Παρέμεινε όμως κατ' ουσίαν λίγο ακόμη, μέχρι προσλήψεως του διαδόχου του. Αλλά και μετά ταύτα συνέχισε για λίγο διάστημα να μεταβαίνει στην Πολυκλινική, για να συναντά τα πολυπληθή πνευματικά του τέκνα, που τον αναζητούσαν εκεί. Τελικά, γύρω στο 1973, περιόρισε στο ελάχιστο τις μεταβάσεις του στην Πολυκλινική και δεχόταν τα πνευματικά του τέκνα στον **Άγιο Νικόλαο Καλλισίων Πεντέλης**, όπου λειτουργούσε και εξομολογούσε.

"Η γαρ δύναμίς μου εν ασθενεία τελειούται"

Ο Γέροντας Πορφύριος πέρα από την αρχική ασθένειά του, εξαιτίας της οποίας και βγήκε από το Άγιον Όρος, δοκιμάστηκε και με πολλές άλλες, κατά καιρούς, ασθένειες.

Προς το τέλος της υπηρεσίας του στην Πολυκλινική αρρώστησε από **πάθηση των νεφρών** και εγχειρίστηκε πολύ καθυστερημένα. Αυτό έγινε, διότι εργαζόταν ακούραστα, παρά την ασθένειά του. Είχε συνηθίσει να υπακούει "μέχρι θανάτου" και έτσι υπάκουσε ακόμη και στο Διευθυντή της Πολυκλινικής, ο οποίος του είπε να αναβάλει την εγχείρησή, για να να εκτελέσει τις Ακολουθίες της Μεγάλης Εβδομάδος... Το αποτέλεσμα ήταν να περιέλθει σε κωματώδη κατάσταση και να ειδοποιηθούν οι οικείοι του από τους ιατρούς να μεριμνήσουν για την κηδεία του. Αλλά ο Γέροντας επανήλθε στην κατά σάρκα ζωή, για να συνεχίσει να υπηρετεί το πλήρωμα της Εκκλησίας.

Παλαιότερα είχε υποστεί και **κάταγμα του ποδιού**, για το οποίο διηγήθηκε ένα θαυμαστό γεγονός μερίμνης γι' αυτόν του Αγίου Γερασίμου, στο ναύδριο του οποίου, στην Πολυκλινική, ιερούργουσε.

Επίσης, λόγω των κόπων του κατά τη μεταφορά βαριών φορτίων στο σπίτι του στα Τουρκοβούνια, όπου έμενε για πολλά χρόνια, επεδεινώθη η **κήλη** του, από την οποία πολύ εταλαιπωρείτο μέχρι της κοιμήσεώς του.

Στις 20.8.1978, ευρισκόμενος στον Άγιο Νικόλαο Καλλισίων, υπέστη **έφραγμα του μυοκαρδίου** και μεταφέρθηκε επειγόντως στο νοσηλευτήριο "Υγεία", όπου νοσηλεύθη επί 20ήμερον. Όταν βγήκε από την κλινική, συνέχισε τη νοσηλεία του σε σπίτι μερικών πνευματικών του παιδιών μέσα στην Αθήνα, γιατί στον Άγιο Νικόλαο Καλλισίων δεν μπορούσε να μεταβεί ελλείψει δρόμου, αφού έπρεπε να διανύσει πεζός μεγάλη απόσταση, ενώ το σπίτι του στα Τουρκοβούνια δεν παρείχε ούτε τις στοιχειωδέστερες ανέσεις και, ακόμα, γιατί έπρεπε να είναι κοντά στους γιατρούς. Αργότερα, όταν πλέον είχε εγκατασταθεί σε προχειρότατο οικίσκο του κατασκευαζομένου στο Μήλεσι μετοχίου του Ησυχαστηρίου που είχε ιδρύσει, υποβλήθηκε σε εγχείρηση **καταρράκτη** στο αριστερό μάτι και από σφάλμα του γιατρού καταστράφηκε το μάτι και μετά από λίγα χρόνια (1987) ο Γέροντας **τυφλώθηκε εντελώς**. Κατά τη διάρκεια της εγχειρήσεως ο γιατρός, χωρίς την έγκριση του Γέροντα, που είχε ιδιαίτερη ευαισθησία στα φάρμακα και ακόμη μεγαλύτερη στην κορτιζόνη, του έκανε ένεση ισχυρής δόσεως κορτιζόνης. Συνέπεια αυτού ήταν ότι υπέστη μετά από λίγο χρόνο **συνεχείς γαστρορραγίες** που επαναλαμβανόντουσαν επί τρίμηνον και πλέον. Εξαιτίας της καταστάσεως

αυτής δεν μπορούσε να τραφεί κανονικά και διατηρήθηκε με μερικές κουταλιές γάλα και νερό την ημέρα, με αποτέλεσμα να φτάσει στον έσχατο βαθμό της εξαντλήσεως, μέχρι σημείου να μη μπορεί ούτε καθιστός να σταθεί. Του έγιναν περίπου 12 μεταγγίσεις, όλες στο κατάλυμά του στο Μήλεσι και τελικώς επεβίωσε, χάριτι Θεού, παρ' όλων ότι και πάλι δρασκελίσε το κατώφλι του θανάτου.

Έπασχε επίσης από **σταφυλοκοκκική δερματίτιδα στο χέρι, χρόνια βρογχίτιδα και αδένωμα (καρκίνο) της υποφύσεως στο κρανίο.**

Από τότε διαταράχθη σφοδρά η σωματική του υγεία, αλλά συνέχισε το έργο του πνευματικού συμβούλου και, όσο μπορούσε, του εξομολόγου, διεκπεραιώνοντας αυτά πάρα πολλές φορές μέσα σε φρικτούς πόνους.

Αποκαλυπτική και συγκλονιστική μαρτυρία για τις ασθένειες και την ιώβειο υπομονή του Γέροντα απέναντι σ' αυτές αποτελεί η επιστολή του Γεωργίου Παπαζάχου (περιοδ. *Σύναξη*, Ιαν.-Μάρτιος 2002, σελ. 93-97), επίκουρου Καθηγητή της Καρδιολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και θεράπωντος ιατρού του Γέροντος Πορφυρίου.

Η πνευματική διαθήκη του Γέροντος Πορφυρίου

"Αγαπητά πνευματικά μου παιδιά,

Τώρα που ακόμη έχω τας φρένας μου σώας, θέλω να σας πω μερικές συμβουλές. Από μικρό παιδί όλο στις αμαρτίες ήμουνα. Και όταν με έστειλε η μητέρα μου να φυλάζω τα ζώα στο βουνό, γιατί ο πατέρας μου, επειδή ήμασταν πτωχοί, είχε πάει στη διώρυγα του Παναμά, για εμάς τα παιδιά του, εκεί που έβοσκα τα ζώα, συλλαβιστά διάβαζα το βίο του Αγίου Ιωάννου του Καλυβίτου και πάρα πολύ αγάπησα τον Άγιο Ιωάννη και έκανα πάρα πολλές προσευχές, σαν μικρό παιδί που ήμουνα 12-15 χρόνων, δεν θυμάμαι ακριβώς καλά. Και θέλοντας να τον μιμηθώ, με πολύ αγώνα, έφυγα από τους γονείς μου κρυφά και ήλθα στα Καυσοκαλύβια του Αγίου Όρους και υποτάχθηκα σε δύο Γέροντες αυταδέλφους, Παντελεήμονα και Ιωαννίκιο. Μου έτυχε να είναι πολύ ευσεβείς και ενάρτεροι και τους αγάπησα πάρα πολύ και γι' αυτό, με την ευχή τους, τους έκανα άκρα υπακοή. Αυτό με βοήθησε πάρα πολύ, αισθάνθηκα και μεγάλη αγάπη και προς το Θεό και πέρασα πάρα πολύ καλά. Αλλά, κατά παραχώρηση Θεού, για τις αμαρτίες μου, αρρώστησα πολύ και οι Γέροντές μου μου είπαν να πάω στους γονείς μου στο χωριό μου εις τον Άγιο Ιωάννην Ευβοίας.

Και ενώ από μικρό παιδί είχα κάνει πολλές αμαρτίες, όταν ξαναπήγα στον κόσμο, συνέχισα τις αμαρτίες, οι οποίες μέχρι σήμερα έγιναν πάρα πολλές. Ο κόσμος όμως με πήραν από καλό και όλοι φωνάζουνε ότι είμαι άγιος. Εγώ όμως αισθάνομαι ότι είμαι ο πιο αμαρτωλός άνθρωπος του κόσμου. Όσα ενθυμόμουνα βεβαίως τα εξομολογήθηκα και γνωρίζω ότι γι' αυτά που εξομολογήθηκα με συγχώρησε ο Θεός, αλλά όμως τώρα έχω ένα συναίσθημα ότι και τα πνευματικά μου αμαρτήματα είναι πάρα πολλά και παρακαλώ όσους με έχετε γνωρίσει να κάνετε προσευχή για μένα, διότι και εγώ, όταν ζούσα, πολύ ταπεινά έκανα προσευχή για σας. Αλλά όμως, τώρα που θα πάω για τον ουρανό, έχω το συναίσθημα ότι ο Θεός θα μου πη: Τι θέλεις εσύ εδώ; Εγώ ένα έχω να του πω: Δεν είμαι άξιος, Κύριε, για εδώ, αλλά ό,τι θέλει η αγάπη σου ας κάμη για μένα. Από εκεί και πέρα, δεν ξέρω τι θα γίνει. Επιθυμώ όμως να ενεργήση η αγάπη του Θεού.

Και πάντα εύχομαι τα πνευματικά μου παιδιά να αγαπήσουν το Θεό, που είναι το παν, για να μας αξιώση να μπούμε στην επίγειο άκτιστη Εκκλησία του. Γιατί από εδώ πρέπει να αρχίσουμε. Εγώ πάντα είχα την προσπάθεια να προσεύχωμαι και να διαβάζω τους ύμνους της Εκκλησίας, την Αγία Γραφή και τους βίους των Αγίων μας και εύχομαι και εσείς να κάνετε το ίδιο. Εγώ προσπάθησα με τη χάρι του Θεού να πλησιάσω τον Θεό και εύχομαι και σεις να κάνετε το ίδιο.

Παρακαλώ όλους σας να με συγχωρέσετε για ό,τι σας στενοχώρησα

Ιερομόναχος Πορφύριος
Εν Καυσοκαλύβις τη 4/17 Ιουνίου 1991

Ο Γέροντας Πορφύριος κοιμήθηκε στις 2 Δεκεμβρίου 1991 στο Κελί του στα Καυσοκαλύβια.

Πριν κοιμηθεί είχε πει πως, όταν αφήσει τον μάταιο αυτό κόσμο, θα είναι πιο κοντά σε όλους μας.
Άγιε Γέροντα, πρέσβευε για μας και βοήθησέ μας να μη χαθούμε!

<http://www.porphyrrios.net/GREEK/BIOS/vios.html>

*Ο Χριστός είναι φίλος και το φωνάζει:
Σας έχω φίλους, βρε, δεν το καταλαβαίνετε;
Είμαστε αδέρφια. Βρε εγώ δεν είμαι...
δεν βαστάω την κόλαση στο χέρι, δεν σας φοβερίζω
σας αγαπάω!*

